

J.E.F

Mes frères et moi

1STE EN 2^{DE}
GRAAD SO

Frankrijk — 2021
Duur: 108 min. — NL ondertiteld
Frans gesproken
Regie: Yohan Manca

Doelgroep

1ste en 2de graad secundair onderwijs

J'E.F in de klas

J'E.F wil kinderen en jongeren filmwijs maken. We dagen je als leerkracht uit om het medium film breed in je lessenpakket te integreren. We reiken je tools aan om je leerlingen de film op een actieve, creatieve en kritische manier te laten beleven. Naast deze lesmap hebben we nog meer in huis. Je vindt het overzicht achteraan in deze map.

Lesmap

In de lesmap zoomen we in op de productie van de film, de thematiek en de verhaallijn, maar we geven ook interessante filmtechnische duiding. De map wordt doorspekt met weetjes, vragen en methodieken.

Afspeellijst

Bij *Mes frères et moi* is een uitgebreide [afspeellijst](#) beschikbaar op YouTube, met beelden van de making of, interview- en filmfragmenten. Je kan deze fragmenten inzetten als rode draad bij de filmbespreking.

Pinterest

Neem er zeker ook het [prikbord op Pinterest](#) bij. Je vindt er tal van leuke, visuele en interessante beelden en elementen die je kan koppelen aan de bespreking.

Jouw mening telt

Laat ons weten wat je vindt van de inhoud van deze map. Je kan [hier](#) een evaluatieformulier invullen.

Focus Franse Film

Deze film maakt deel uit van de reeks Focus Franse Film. Bij elke film is er naast deze lesmap ook een Franstalige pedagogische fiche voor gebruik in de lessen Frans.

De inhoud van deze lesmap is eigendom van J'E.F en mag enkel worden overgenomen en hergebruikt mits vermelding van J'E.F.

Filmfiche

Synopsis	3
Technische kaart	3
In de pers	3
Introfilm	3

Filmproductie

Ode aan de kunst	4
Coming-of-age	5

Inhoudelijke info

Familie	6
Escapisme	7
Opera	8

Filmtechnische info

Colour grading	9
Filmmuziek	10

Pinterest 11

Bibliografie 11

Het model filmwijsheid 12

Op zoek naar inspiratie? 12

Heb je een vraag of bedenking bij deze lesmap?
Stuur een mail naar jefindeklas@jeugdfilm.be

Synopsis

Nour, een 14-jarige jongen uit een kleurrijke volksbuurt bij de haven, ontmoet tijdens de zomervakantie een gemotiveerde zanglerares. Sarah biedt hem de kans om zijn nieuwe talent te ontdekken: een prachtige zangstem en een liefde voor opera. Tijdens de zanglessen kan hij tijdelijk ontsnappen aan de drukte in huis, waar moeder ziek te bed ligt en zijn grote broers op hun eigen manier het huishouden regelen.

Diepmenselijke film over een familie die er alles aan doet om er het beste van te maken. Thuis knetteren de dialogen tussen de broers, die met hun energie de film vooruit stuwen. Authentiek, respectvol en boordevol aandoenlijke scènes om nog lang van na te genieten. Een film met een mooie boodschap over hoe je met je talenten je achtergrond kan overstijgen.

Technische kaart

Een film van Yohan Manca
Frankrijk, 2021, 108 minuten, Nederlands ondertiteld

Scenario Yohan Manca, Aude Py en Hédi Tillet de Clermont-Tonnerre
Productie Julien Madon en Camille Rich
Muziek Marco Graziaplena
Montage Clémence Diard
Camera Marco Graziaplena
Cast Maël Rouin Berrandou, Judith Chemla, Dali Benssalah, Sofian Khammes, Moncef Farfar
Distributie September Film

In de pers

“Een van de meest menselijke, tedere en komische films in Cannes dit jaar met buitengewone acteerprestaties.”
- Emma Kiely, The Upcoming

“Mes frères et moi schetst een mooi beeld van de complexe toestanden die horen bij de ontdekking van wat het betekent deel van een familie te zijn, bij het te vroeg volwassen worden terwijl je jezelf nog moet ontdekken, zelfs al hadden anderen voor jou al een andere weg uitgetekend.”
- intoscreens.com

“Moet je gezien hebben!”
- Maroussia Dubreuil, Le Monde

Introfilm

Bekijk zeker en vast [deze intro](#) voor je naar de film gaat. Dit filmpje wordt ook getoond in de cinema of het CC waar je de film met je klas gaat bekijken.

Ode aan de kunst

Mes frères et moi is het langspeeldebuut van regisseur Yohan Manca, maar hij maakte eerder enkele kortfilms en is zelf ook acteur. Hij baseerde deze film op het theaterstuk *Pourquoi mes frères et moi* on est parti van Hédi Tillet de Clermont-Tonnerre. Toch voegde Manca nieuwe elementen toe aan het verhaal, inclusief de jonge protagonist en zijn liefde voor opera. Maar waarom nu precies opera? In een interview vertelt Manca: “Het punt van de film is niet dat Nour nu opeens de grootste operazanger aller tijden wordt. Nee, het onderwerp van de film is hoe kunst en cultuur op een bepaald moment je leven kunnen redden en je kijk op de wereld kunnen veranderen”. Daarom wordt zijn film vaak omschreven als een “ode aan de kunst”.

 Bekijk het [interview](#) met de regisseur (Frans gesproken).

Tip: je kan Frans gesproken fragmenten als luisteroefening in de les gebruiken.

Voor Yohan Manca zelf was het niet opera maar theater dat de koers van zijn leven veranderde: “Toen ik vijftien was, moest ik van mijn leraar Frans als straf een monoloog uit *Antigone* van Jean Anouilh vanbuiten leren. Een nieuwe wereld ging voor me open. Mijn kijk op het leven, de maatschappij, mijn familie, alles veranderde”.

Het hoofdpersonage, Nour, woont samen met zijn broers in de buitenwijken van een Frans badstadje. Het is niet meteen evident dat een jongen uit die omgeving in contact komt met opera. En net daarom koos de regisseur voor deze muziekvorm. Manca vindt het dan ook heel belangrijk dat er organisaties bestaan die kunst en cultuur naar jongeren brengen die er op andere manieren misschien niet mee in contact zouden komen.

Vragen aan de leerlingen:

- # Welk onderwerp zou jij kiezen voor je eerste film?
- # Welke plek heeft kunst (muziek, film, theater, fotografie, tekenen ...) in jouw leven?
- # Heb je al andere films gezien over jongeren die een passie voor muziek ontdekken? Over welke muziekstijlen gaat het dan? Wat vind je ervan dat de regisseur voor opera gekozen heeft?
- # Zou jij nog graag iets bijleren, bijvoorbeeld een bepaald instrument leren spelen, dansles volgen of tekenles krijgen?
- # Vind jij het nodig om jongeren te laten proeven van allerlei soorten kunst? Ook van minder toegankelijke vormen, zoals opera?

Coming-of-age

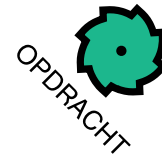
Een film waarin jongeren opgroeien, zichzelf leren kennen en hun plaats in de wereld proberen te vinden, wordt ook wel een coming-of-agefilm genoemd. Hier enkele kenmerken van dit genre:

- ⌘ De coming-of-agefilm speelt zich af in het grensgebied tussen kindertijd en volwassenheid, en dus vaak tijdens of op het einde van een schooljaar (*Eighth Grade*, *Booksmart*) of in de zomer zoals in *Mes frères et moi*.
- ⌘ Het hoofdpersonage is een jongere/jongvolwassene, vaak een outsider die wordt geconfronteerd met een belangrijk moment in zijn/haar persoonlijke ontwikkeling. In *Mes frères et moi* is dit voor Nour bijvoorbeeld de zomervakantie waarin hij beslist dat hij wil stoppen met school. Hij volgt zijn eerste zanglessen en dan is er nog het overlijden van zijn moeder.
- ⌘ Het conflict waarmee de protagonist geconfronteerd wordt, zorgt ervoor dat het personage een belangrijke beslissing moet nemen of zich realiseert dat er iets fundamenteels aan de hand is in zijn leven. Dit kan te maken hebben met de eigen verliefdheid, met de ontdekking van de eigen seksualiteit (zoals bijvoorbeeld in *Call Me By Your Name*) of met de confrontatie met oorlog, ziekte of trauma, zoals in *Mes frères et moi*.

Vragen aan de leerlingen

- # Heb je al eerder coming-of-agefilms gezien?
- # Zie je graag films of series in dit genre? Waarom wel/niet?
- # Regisseur Yohan Manca wilde geen cliché coming-of-agefilm maken. Welke elementen uit de film vind je typisch voor dit genre? En welke niet?

De deelnemersbespreking: vier items als uitgangspunt

Besprek de film samen met je leerlingen. Welke scène is hun het meest bijgebleven? Welke vormelijke aspecten vielen op? Zitten ze nog met vragen na de film? Neem bij deze werkvorm als leerkracht de rol van moderator op. Download het [werkvormen-document](#).

Familie

Ondanks al hun tegenslagen of hun eigen stommiteiten staan de broers er toch altijd voor elkaar en voor hun zieke moeder. Bovendien willen ze hun mama koste wat kost thuis houden, zodat ze bij haar familie kan zijn.

Vragen voor de leerlingen

- # Herken jij jezelf en je broers of zussen in deze personages? Of helemaal niet?
- # Wat vind je de mooiste scène die de liefde tussen de broers toont?
- # Op welke momenten hadden ze beter kunnen communiceren?

Regisseur Yohan Manca ging nauwgezet op zoek naar de acteurs die de vier broers zouden spelen. Met Sofian Khammes had hij al eerder gewerkt (onder meer voor zijn kortfilm *Hédi & Sarah*). Hij schreef dan ook de rol van Mo speciaal voor hem. Toen de regisseur Maël Rouin Berrandou ontmoette op de casting, vond hij meteen dat de jongeman Nour móést spelen. Wist je trouwens dat Dali Benssalah, die Abel speelt, een rol had in de James Bondfilm *No Time to Die*. Hij speelt ook de hoofdrol in de videoclip voor *Territory* van de Franse band The Blaze.

 [Bekijk de videoclip.](#)

Leef je in in de personages.

De vier broers hebben heel verschillende persoonlijkheden en staan op een andere manier in het leven. Toch doen ze op hun manier hun best om voor hun mama en voor elkaar te zorgen. Verdeel de klas in groepjes van vier en laat elk groepje als één van de broers [deze persoonlijkheidstest](#) invullen. De leerlingen kunnen op deze manier overleggen over hoe de broers in beeld worden gebracht en hoe ze zouden reageren in hypothetische situaties. De test heeft een van zestien persoonlijkheidstypes als uitkomst. Op het [Pinterest prikbord](#) vind je een overzicht.

Ga vervolgens met de klas in gesprek:

- # Klopt de beschrijving van het persoonlijkheidstype met het personage uit de film?
- # Op welke manier worden kenmerken van die persoonlijkheid weergegeven in de film?
- # Komen alle groepjes met dezelfde broer ook op hetzelfde persoonlijkheidstype uit?

Stel je voor: na de film gaan alle vier de broers een andere richting uit, maar ze houden contact via Zoom. Laat elke leerling zich verkleden als één van de broers in de toekomst (1 jaar na de film, 5 jaar erna, 10 jaar erna ...) en een kort filmpje opnemen waarin die vertelt hoe het met hem gaat. Waar is hij? Wat doet hij? Loopt hij nog steeds meestal zonder T-shirt rond? Je kan de leerlingen die met dezelfde periode werken, laten samenwerken zodat ze de filmpjes kunnen monteren tot één Zoomgesprek.

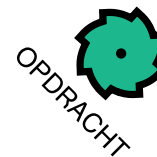
Escapisme

In de openingsscène van de film horen we de voice-over van Nour zeggen dat hij wil stoppen met school en dat hij eigenlijk ook weg wil. Maar dan ontdekt hij opera. Een paar uur per week kan hij vluchten, even niet denken aan zijn broers, aan geld of aan werk, maar zich volledig wijden aan Pavarotti of Maria Callas. Dit noemen we *escapisme*: de “neiging tot een fysieke of mentale vlucht uit de werkelijkheid”. Iedereen voelt wel eens de nood om de weg te vluchten uit het dagelijkse leven en bijvoorbeeld helemaal op te gaan in hobby's, gamen, sport, muziek ...

Vragen aan de leerlingen:

- # Welke manieren hebben de broers om de werkelijkheid te ontvluchten?
- # Waardoor kan jij je problemen helemaal vergeten?
- # “Tu peux sortir du quartier, mais le quartier jamais sort de toi”: wat bedoelt Mo?
- # Op het einde van de film zegt Nour: “Demain, je pars”; Waar gaat hij naartoe? Wat valt op als je het begin en het einde van de film met elkaar vergelijkt?
- # Wat gebeurt er na de film met Nour, denk je? Gaat hij weg? Wordt hij een grote operazanger? Blijft hij bij zijn broers?

Vraag aan de leerlingen om hun favoriete vorm van escapisme mee te brengen of iets dat dit symboliseert. Als de leerlingen een filmfragment of muziek hebben meegebracht, kan dit met een smartphone of koptelefoon gerepresenteerd worden. Geef mee dat ze hun voorwerp nog even voor zich houden. Leg alle voorwerpen in het midden van de klas en laat leerlingen raden welk voorwerp bij welke leerling hoort. Je kan hiervoor ook in groepjes werken. Hoe goed kennen de leerlingen elkaar? Misschien ontdekt iemand wel een nieuwe hobby of passie.

Opera

Opera is een vorm van muziektheater waarbij klassieke muziek en toneel gecombineerd worden. Elk personage wordt vertolkt door een zanger. Operamuziek vormt de rode draad doorheen de film. Nour is gefascineerd door opera. Enerzijds omdat hij de muziek van La Traviata heeft leren kennen door zijn vader én hij opera wil zingen voor zijn moeder in de hoop dat ze ontwaakt, maar anderzijds ontdekt hij dat hij zelf een getalenteerde zanger is. Dankzij zijn passie lijkt hij zijn levenslust teruggevonden te hebben.

GESPREK

Vragen aan de leerlingen

- # Heb jij je passie al gevonden?
- # Volgens Sarah geeft muziek vreugde, troost en kracht, is dat voor jou ook zo? Welke muziek brengt bij jou emoties teweeg?
- # Hebben alle muziekstijlen hetzelfde effect? Houdt iedereen van dezelfde muziek? Waarom verschilt dat volgens jullie?

OPDRACHT

Carmen, van 1875 tot nu

Sarah is duidelijk fan van operazangeres Maria Callas. Bij opera speelt de scenografie ook een belangrijke rol.

Luister eerst naar [dit fragment](#).

GESPREK

Vragen na het luisteren

- # Heb jij al ooit naar opera geluisterd? Waarom wel/niet?
- # Wat vind je van het fragment? Begrijp je waarom Sarah zo'n grote fan is?
- # Waarover denk je dat deze aria gaat? Welk gevoel roept die bij je op (klinkt de muziek romantisch, grappig, triest, blij, kwaad, agressief ...)?

Bekijk nu [dezelfde aria](#).

GESPREK

Vragen na het kijken

- # Wordt het nu duidelijk waarover het fragment gaat? Moet je je vorig antwoord sterk bijstellen?
- # Beantwoordt dit fragment aan wat je je voorstelt bij "opera"? Waarom wel/niet?
- # Het hoofdpersonage die deze aria zingt, heet Carmen. Hoe zou je haar omschrijven?

Deze aria komt uit de opera *Carmen* van Georges Bizet uit 1875. Carmen is een uitdagende, exotische schoonheid die alle mannen rond haar vinger windt. Lees de originele tekst van deze aria, [L'amour est un oiseau rebelle](#). Carmen beschrijft hier haar ideeën over de liefde. De opera blijft ook nu nog artiesten inspireren.

Bekijk een [bewerking van dezelfde aria door Stromae](#).

Lees de [Franstalige tekst](#) en vervolgens de [Nederlandse vertaling](#).

- ⊗ Welke parallellen zie je/hoor je tussen de originele opera en deze bewerking van Stromae?
- ⊗ Welke metaforen en vergelijkingen gebruikt Stromae? En welke worden gebruikt in *L'amour est un oiseau rebelle*?
- ⊗ Wie of wat verleidt ons volgens Stromae? Ervaar jij sociale media ook soms zoals hij beschrijft?

Tip: je kan je leerlingen ook zelf de teksten laten vertalen.

OPDRACHT

Nu is het aan jou!

Laat je innerlijke Bach, Beethoven of Mozart erop los experimenteren met [Assisted Melody](#) van Google Arts & Culture. Bovenaan kan je kiezen in de stijl van welke componist je jouw muziekstuk wil maken. Voeg je noten toe op de notenbalk en laat de pagina een harmonie genereren. Klinkt het niet zoals je het wil? Je kan het tempo en de gebruikte instrumenten bijstellen. Music Maestro!

Colour grading

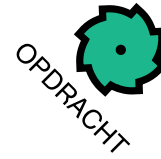
Ken je dit gevoel? Je ziet of beleeft iets moois - een prachtige zonsondergang, een gezellige middag met vrienden en je maakt er een foto van. Maar wanneer je de foto wil delen op sociale media vind je het beeld eigenlijk nogal flets. De oplossing? Een filter! Films worden eigenlijk op een gelijkaardige manier gemaakt. Nadat alle beelden zijn vastgelegd, worden ze in postproductie vaak versterkt of net afgezwakt door een extra laag kleur. De kleuren worden gekozen op basis van de sfeer die de film moet uitstralen. Dit proces noemen we *colour grading*. Op [Pinterest](#) kan je voorbeelden zien van filmbeelden voor en na colour grading.

 Welk effect heeft colour grading nu precies op het afgewerkte product? [Ontdek er alles over!](#)

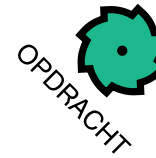

Vragen voor de leerlingen

- # Welke kleuren komen vaak terug in *Mes frères et moi*?
- # Hoe zorgt de filmmaker ervoor dat je weet dat *Mes frères et moi* zich afspeelt in de zomer?
- # Welke kleur overheerst tijdens de zanglessen met Sarah?
- # Welk gevoel geven deze scènes je? Denk je dat je je anders zou voelen als een andere kleur gebruikt werd?

Neem een foto met je smartphone of tablet of gebruik een foto op je camera roll. Vind je een filter op Instagram waardoor het lijkt alsof je foto in de winter genomen is? Of in de zomer? Kan je je foto er ouder laten uitzien dan hij eigenlijk is? Wil je nog meer mogelijkheden om je foto te bewerken? Gebruik dan [Polarr Photoeditor](#).

Op [Pinterest](#) en de Instagrampagina [Color palette cinema](#) vind je verschillende filmbeelden waarbij het kleurenpalet te zien is. Welk gevoel komt er bij je op wanneer je een bepaald beeld ziet? Wat zegt de kleur van het beeld over het personage, de situatie, de locatie, de temperatuur...? Vergelijk je gevoel met [dit schema](#). Komt het overeen? Of niet? Laat je leerlingen zelf een kleurenpalet maken bij een still van *Mes frères et moi* of een zelfgekozen film. Je kan hiervoor [Canva](#) gebruiken.

Filmmuziek

Muziek kan emoties opwekken. Soms hoor je een liedje op de radio waar je meteen verdrietig van wordt. Of misschien heb je wel één bepaald nummer waar je altijd spontaan van gaat dansen. Als personages niet met elkaar praten, gebruiken filmmakers vaak muziek om uit te drukken hoe een personage zich voelt. Maar ook om gevoelens die onzichtbaar zijn voor ons als kijker weer te geven.

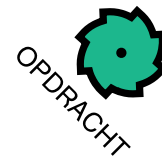
Filmmuziek kan heel opvallend zijn, of soms merk je niet eens dat ze er is. Als de filmmuziek bestaat uit popnummers die bijvoorbeeld ook op de radio te horen zijn en geselecteerd werden voor de film, dan noemen we dat de *soundtrack*. Werd de muziek speciaal voor de film gecomponeerd door een componist, dan noemen we dat de *score*. Vaak hebben films zowel een soundtrack als een score.

We kunnen in *Mes frères et moi* nog twee verschillende soorten filmmuziek onderscheiden: muziek die aan bepaalde scènes wordt toegevoegd en als het ware “bovenop” de scène staat én muziek die in de scène verweven zit. In het eerste geval kunnen personages in de film de muziek niet horen, maar in het tweede geval wel.

Vragen voor de leerlingen

- # Let jij vaak op de muziek in films?
- # Is er een bepaalde film waarvan de muziek je is bijgebleven?
- # Welke soort filmmuziek wordt het vaakst gebruikt in *Mes frères et moi*, muziek “bovenop” het verhaal of muziek “in” het verhaal?
- # We horen vaak opera, maar vind je nog andere muziekgenres in de film?

Invloed van muziek

Verdeel de klas in groepjes. Laat je leerlingen een eenvoudige scène opnemen: twee personages ontmoeten elkaar, een personage loopt, er wordt ingezoomd op het gezicht van een personage of zelfs gewoon een beeld van de omgeving zonder acteurs. Laat de groepjes nu allerlei verschillende muziekfragmenten kiezen. Vervolgens zullen ze deze fragmenten onder hun scène monteren met een [montage-app](#). Hoe geeft de muziek betekenis aan de scène? Hoe verandert de toon en inhoud van een scène door de muziek?

 [Laat je inspireren door deze video.](#)

Pinterest

Laat je ook inspireren door het visuele [Pinterest-prikbord](#) van *Mes frères et moi*. Je vindt er voorbeelden van colour grading, extra uitleg bij de persoonlijkheidstypes en extra beeldmateriaal over de opera *Carmen*.

Bibliografie

Darby. (2020, 12 oktober). Carmen | Stromae: Lyrics & Translation. Geraadpleegd op 9 mei 2022 van <https://www.frenchlyrictranslations.com/carmen-stromae-lyrics-translation/>

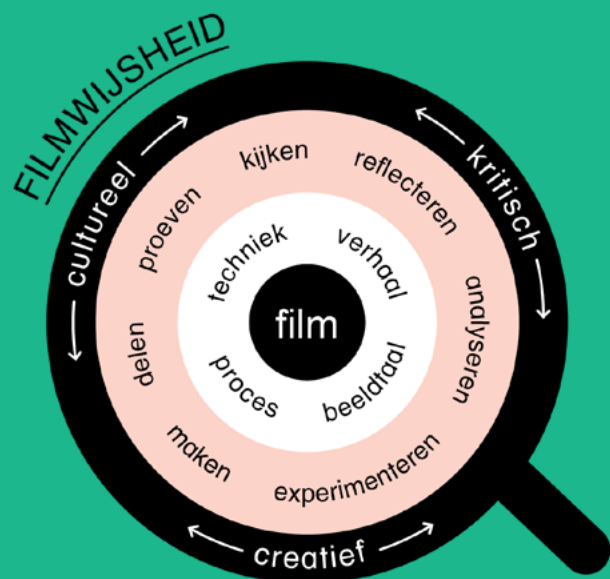
Genootschap onze taal. (2016, 28 juni). Escapisme (het). Geraadpleegd op 9 mei 2022 van <https://onzetaal.nl/uploads/nieuwsbrieven/escapisme.html#:~:text=Escapisme%20is%20allereerst%20de%20neiging,het%20zich%20onttrekken%20aan%20verantwoordelijkheden>

Marie, Loïc. (2022, 12 januari). MES FRÈRES ET MOI – YOHAN MANCA (INTERVIEW) : « Je voulais faire un joli portrait des Invisibles ». Geraadpleegd op 8 mei 2022 van <http://capitainecinamaxx.fr/2022/01/12/mes-freres-et-moi-yohan-manca-interview-je-voulais-faire-un-joli-portrait-des-invisibles/>

Het model filmwijsheid

Ons [model filmwijsheid](#) gaat dieper in op de creatieve, culturele en kritische doelstellingen die je kan stimuleren met audiovisuele media.

We ontwikkelden een eigen [methodiek](#) die zich focust op het leerproces en vertrekt vanuit de authentieke leeromgeving van de deelnemer en maker. De actieve betrokkenheid van de deelnemers en het plezier tijdens dit proces zijn voor ons cruciaal.

Op zoek naar inspiratie?

Filmwijze waaiier

In onze [Filmwijze waaiier](#) vind je verschillende opdrachten om je te verdiepen in alle aspecten van filmwijsheid. Zo willen we leerlingen aanmoedigen om via film hun vaardigheden te blijven ontwikkelen.

J'E.F makers

J'E.F inspireert en stimuleert kinderen en jongeren die zelf films willen maken en experimenteren met audiovisuele media. Op [J'E.F makers.be](#) vind je allerlei handige tutorials, websites en apps om met film aan de slag te gaan.

Facebookgroep voor leerkrachten

Zit je met een filmwijze vraag? Stel ze in onze [Facebookgroep van 'J'E.F in de klas'](#). Onze community helpt je verder. Of heb je zelf een tip? We kijken er alvast naar uit.

Vorming of nascholing rond film

In onze vormingen delen we graag onze jarenlange expertise. Op een actieve manier leggen we onze inzichten voor aan leerkrachten en begeleiders. Je vindt ons aanbod op [onze website](#).